

Síðsøga

Óli Jacobsen

TRØLLIÐ VIÐ SJÓGV

Søgan um trøllið og greivan við Sjógv á Strondum er vælkend frá Dr. Jakobsen. Men tað er eisini ein onnur útgáva av hesi søgu

Danin Christian Heilskov var blaðstjóri á Dimmalætting fyrst í undanfarnu øld. Men í 1917 skrivaði hann í lokala suðuroyablaðnum Føroyatíðindi eina grein í trimum pørtum, sum hann kallaði Trollden ved Skaalefjorden – En trolddomshistorie fra Færøerne.

Byrjanin av søguni er tá ið Norska Løva fer á land í Lambavík nýggjársaftan í 1707, har hann greiðir frá:

Det var sent paa Aftenen, da Beboerne af den lille Bygd Lamhauge blev opskræmte ved Kanoskud og høje Nødraab ude paa Vigen. Alle Bygdens Mænd skyndte sig ned til Landingsstedet og stirrede ud i Mørket. Jo, ganske rigtigt, der skimtede de Lysene fra et Fartøj

Den lille Bygds faa Baade blev med meget besvær og med øjensynlig Livsfare for deres Ejermænd sat paa Søen, og efter Heltemodige Anstrengelse lykkedes det de kække Mænd at redde besætningen fra det stolte Fartøj.

Menninir fingur so innivist í ymiskum húsum har á leiðini. Skipið vísti seg at vera Den nordiske Løve hjá Dansk Nordisk Kompani, sum var farin av kós. Norska Løva hevði verið ógvuliga óheppin á hesi ferðini. Men ringast hevði verið við Hetlandsoyggjarnar, hat tað hevði verið illveður, og eitt snarljós hevði dripið fleiri av monnunum.

Onkur mátti sjálvsagt hava skuldina fyri at tað gekk so illa í hond, og tað var eingin ivi um hvør tað var!

Maðurin við "ónda eyganum"

Ombord var de fleste ikke i tvivl om, hvem der have forvoldt alle disse Ulykker. Der var nemlig blandt Mandskabet en Matros, der var ilde lidt af sine Kammerater, og, som de paastod, var i besiddelse af "det onde Øje". Med en saadan Person ombord maatte det ende galt, var der kloge Folk, der havde ment.

Paa en Bondeggaard lige ved Sjøv Kirke havde de ogsaa faaet Indkvartering af en af Matroserne fra den Nordiske Løve, og det traf sig at være den Mand, som blev beskyldt for at have "det onde Øje".

Matrosen havde straks lagt Mærke til Datteren, og hvor hun gik og stod, var han altid i Nærheden. Hun søgte at undgaa ham og hans stikkende Blik, men han var altid paa Færde, hvor man mindst anede det.

Kanska var hann ikki minni forelskaður í útlitinum fyri bóndagarðinum, men hetta dámdi pápanum einki. Hann ynskti ikki ein slíkan version, sum øll ræddust. Matrósarin hevði longu verið leingi á garðinum, tí einki skip hevði verið hjá honum at sleppa av landinum við.

Meðan hann bíðaði hevði hann gjørt eitt modell av Norsku Løvnu, sum mong vóru

Við Sjógv á Strondum, har trøllið helt til

Hetta er modelið av Norsku Løvnu, sum hongur í dómkirkjuni í Havn

hugtikin av. Hetta er modelið, sum nú hongur í Havnar Kirkju.

Ein dagin frættist, at eitt skip var komið til oyggjarnar, og tá var matrósarin um at vera liðugur við arbeiðið.

Tá hittir hann bóndadótrina, og "sømanden benyttede da lejligheden til at fri til hende. Men Pigen sagde nej, skønt hun godt følte, at der var en Magt, der ville tvinge hende til at sige ja. Da skød den forsmaaede Friers Øjne Lyn, og han udbrød bleg af Vrede: "Dette skal I komme til at mindes Jomfru, mens I lever! Harm og Fortræd skal I faa fra denne Stund!" Derefter forlod han harmfnysende Gaarden og viste sig ikke mere.

Det varede imidlertid ikke længe, før der begyndte at ske sælsomme Ting paa Gaarden. Det spredte Skræk og Rædsel over befolkningen der paa Egnen.

Hvordan det var opstaaet, vidste man ikke at sige, men at det var "hin Onde", der havde fundet for godt at anfægte de stakkels Folk, var jo sikkert nok. Snart vidste da ogsaa alle, at en Trolld havde slaaget sig ned i en stor Sten, kaldet Ringlanssteinur, tæt ved Gaarden. Thi hver dag i Skumringen sneg en høj sort Skikkelse med onde og giftige Øjne sig ind i Røgstuen, hvor den satte sig til at karte Uld. Men det var kun de, der var fremsynte, der kunne se den.

Banningin: Tríggir av monnunum doyðu

Pigen blev efter Forældrenes Død tre Gange gift. Hendes to første Mænd døde kort efter Brylluppet; men skønt denne Omstændighed vel kunne synes afskrækkende, og Gaarden havde et ondt Ry paa sig, vovede en tredje at gifte sig med den unge Enke, hvis Gaard var Kongsfæste. Hendes Mand, Joen Joensen, levede et helt Aar. Med ham fik hun en Datter, Anna, som voksede og blev endnu smukkere end Moderen. Desuden havde hun et stille og indadvendt Sind. Hun havde arvet sin Moders Fremsynethed og kunde altsaa til sin egen Forfærdelse se det onde Gespenst, der holdt til i hendes Hjem og lige som lagde en Skygge over alle i Huset.

Nu var Annas Barndomshjem, fraset Spøgeriet, en god Gaard, som vel var god at faa i Fæste, og Anna Joensen var selv ikke det, der lokkede mindst. Derfor meldte der sig ogsaa forskellige Friere til hende. Men hun var som Prinsessen i Eventyret bevogtet af en Drage. Naar en ung Mand havde været paa Gaarden for at bejle, kunde man være vis paa, at han straks efter kom galt afsted: en styrtede ned fra Fuglebjergene, én anden druknede paa Fjorden, en tredje brækkede Benet paa Fjældet o.s.v. Til sidst var der ingen, der vovede at drage paa Frierfærd til Sjøv. Ja, der var endog onde Tunger, som paastod, at